

KARTA KURSU

Nazwa	PODSTAWY BIOETYKI
Nazwa w j. ang.	<i>Basics of bioethics</i>

Koordynator	dr Antoni Płoszczyniec	Zespół dydaktyczny
		dr Antoni Płoszczyniec
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Głównym celem kursu jest przedstawienie studentom i zrozumienie przez nich najważniejszych, rudymenarnych problemów bioetyki, zarówno w wymiarze ogólnoteoretycznym, jak również konkretno-praktycznym. W szczególności, zaznajomienie studentów z głównymi problemami bioetyki, polega na zaznajomieniu studentów z zagadnieniami metateoretycznymi, dotyczącymi ustalenia przedmiotu i specyfiki bioetyki rozumianej jako etyka praktyczna, oraz kluczowych zagadnień związanych z początkiem życia, jego końcem oraz egzystencją między jednym a drugim (zwłaszcza w kontekście jakości życia).

Warunki wstępne

Wiedza	-
Umiejętności	-
Kursy	-

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Student:	K_W01
	W01 Zna miejsce i znaczenie bioetyki w systemie nauk, ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną oraz kierunki ich rozwoju. Rozumie znaczenie tych nauk w kształtowaniu kultury.	K_W01, K_W02
	W02 Zna spektrum przedmiotowe bioetyki, a w szczególności te dotyczące początku, trwania i końca życia. Wie, jaki jest związek z przedmiotem bioetyki a jej historią.	K_W02, K_W05
	W03 Pojmuje znaczenie bioetyki zarówno wśród dyscyplin etycznych jak i w życiu społecznym.	K_W03, K_W04
	W04 Zna najważniejsze dylematy etyczne z zakresu bioetyki i stanowiska wobec tychże dylematów.	

KARTA KURSU

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Student: U01 Potrafi rozumować i argumentować w sposób merytoryczny w zakresie zagadnień bioetyki. Samodzielnie formułuje stawia problemy i pytania badawcze. U02 Samodzielnie artykułuje i uzasadnia własne stanowisko w bioetyce. U03 Skutecznie i merytorycznie operuje terminologią bioetyczną. U04 Rozpoznaje różne funkcje moralności i odnosi je do poszczególnych problemów bioetyki. Omawiając problemy bioetyczne, umieszcza je w kontekście społecznym.	K_U01, K_U04 K_U02, K_U04 K_U04, K_U05 K_U01, K_U03

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Student: K01 Odczuwa ważność problemów bioetycznych i ich skomplikowanie. Docenia potrzebę dialogu o tych problemach i wspólnego porozumienia. K02 Posiada świadomość posiadanych kompetencji z zakresu podstaw bioetyki. Czuje i docenia potrzebę rozwoju etycznego. K03 Odczuwa ciężar dyskusji bioetycznych i spoczywającej odpowiedzialności za wypowiedziane słowo, sposób argumentowania, wyrażanie opinii i podjęte decyzje.	K_K01, K_K03 K_K02 K_K03

Studia **stacjonarne**

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30	30									

KARTA KURSUStudia **niestacjonarne**

Forma zajęć	Organizacja										
	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	10	20									

Opis metod prowadzenia zajęć

- wykład interaktywny
- prezentacja multimedialna
- interpretacja tekstu
- analiza pojęciowa, językowa (pragmatyczna, semantyczna, syntaktyczna) i problemowa
- eksperymenty myślowe

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E-learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X			X	
W02								X	X			X	
W03								X	X			X	
W04								X	X			X	
U01								X	X			X	
U02								X	X			X	
U03								X	X			X	
U04								X	X			X	
K01								X	X			X	
K02								X	X			X	
K03								X	X			X	

Kryteria oceny	Ćwiczenia kończą się zaliczeniem bez oceny, natomiast wykład – egzaminem. Zaliczenie ćwiczeń następuje na podstawie: 1) przytomnej obecności na zajęciach; 2) merytorycznej aktywności; 3) końcowej pracy zaliczeniowej (eseju). Dopuszczalne są 3 nieobecności na studiach stacjonarnych i 1 na studiach zaocznych. Każdą nieobecność ponad dopuszczalny limit należy odpracować w porozumieniu z prowadzącym zajęcia. Więcej niż 50% nieobecności na ćwiczeniach skutkuje wykreśleniem z listy słuchaczy i brakiem zaliczenia kursu.
----------------	--

KARTA KURSU

	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Merytoryczna aktywność na ćwiczeniach jest uwzględniana przy wystawianiu zaliczenia, o ile pozostałe warunki zaliczenia zostały spełnione. W szczególności oznacza to, że dzięki aktywności nie można podnieść oceny z oceny niedostatecznej na dostateczną, ani nie można odrobić przez aktywność na zajęciach zaległej nieobecności. W zależności od aktywności, słuchacz ćwiczeń może: 1) być zwolniony z obowiązku pisania końcowej pracy zaliczeniowej na zaliczenie ćwiczeń; 2) j.w., ale ocena końcowa zostaje podniesiona o pół stopnia; 3) j.w., ale ocena końcowa zostaje podniesiona o stopień; 4) j.w., ale słuchacz jest zwolniony z zaliczenia wykładu i otrzymuje ocenę bardzo dobrą za wykład. Na zaliczenie ćwiczeń należy dokonać merytorycznego, analitycznego i krytycznego opracowania jednej z lektur do ćwiczeń. Nie będą przyjmowane prace czysto odtwórcze, zawierające kryptocytaty lub nierzetelnie napisane. Lekturę do opracowania student wybiera sobie sam. Wymagania formalne tekstów na zaliczenie ćwiczeń i wykładów: minimum 3 PEŁNE (a więc nie 2,5 strony, etc.) strony tekstu (z aparatem krytycznym włącznie), interlinia 1,5, czcionka Times New Roman, marginesy ze wszystkich stron 2,5. Pliki z esejami należy wysłać prowadzącemu na jego pracowniczy adres mailowy. Będą przyjmowane WYŁĄCZNIE prace w formacie .odt, .doc lub .docx. Egzamin będzie miał postać testu. Większość punktów (ca. 75%) będzie można uzyskać za pytania zamknięte (jedna poprawna odpowiedź spośród A-B-C-D). Reszta poleceń będzie miała charakter otwarty i będzie wymagała samodzielnego zdefiniowania pewnych pojęć, uzasadnienia pewnego stanowiska, charakterystyki pewnego problemu bądź koncepcji, etc. Punktacja na egzaminie wygląda następująco: 0-50% punktów → 2 (niedostateczny); 51-60% → 3 (dostateczny); 61-70% → 3+ (dostateczny+); 71-80% → 4 (dobry); 81-90% → 4+ (dobry+); 91-100% → 5 (bardzo dobry).
Uwagi	Przepisanie oceny z kursu tylko pod warunkiem spójności z zakresem programowym oraz ekwiwalentnej liczby godzin i punktów ECTS.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematy wykładów (czcionką podkreśloną zaznaczono tematy omawiane na zajęciach zaocznych):

1. Etyka – charakterystyka i specyfika. Działy etyki
2. Moralność jako przedmiot etyki. Funkcje moralności. Realizm metaetyczny jako stanowisko praktyczne.
3. Bioetyka – charakterystyka, przedmiot, etymologia, definicja
4. Bioetyka – jej metody, historia i prehistoria
5. Wartość życia i biocentryzm
6. Painizm jako stanowisko bioetyczne
7. Antynatalizm

KARTA KURSU

8. Eugenika
9. Projektowanie dzieci
10. Aborcja
11. Transplantacje
12. Etyka zawodowa lekarza
13. Eksperymenty na zwierzętach
14. Eutanazja
15. Samobójstwo i wspomagane samobójstwo

Tematy ćwiczeń:

1. Zajęcia organizacyjne
2. Etyka, jej przedmiot i działy
3. Konsekwencjalizm jako stanowisko problematyczne
4. Deontologia jako stanowisko problematyczne
5. Wartość życia i biocentryzm
6. Painizm jako stanowisko bioetyczne
7. Antynatalizm
8. Eugenika
9. Projektowanie dzieci
10. Aborcja
11. Transplantacje
12. Etyka zawodowa lekarza
13. Eutanazja
14. Eksperymenty na zwierzętach
15. Samobójstwo i wspomagane samobójstwo

Wykaz literatury obligatoryjnej

Ćwiczenia i egzamin:

1. K. Saja, *Etyka normatywna. Między konsekwencjalizmem a deontologią*, Kraków 2015, r. 1 oraz 5.1.3-5.1.4.
2. K. Saja, *Etyka normatywna. Między konsekwencjalizmem a deontologią*, Kraków 2015, r. 2
3. K. Saja, *Etyka normatywna. Między konsekwencjalizmem a deontologią*, Kraków 2015, r. 3.
4. A. Schweitzer, *Filozofia kultury* [w:] I. Lazari-Pawłowska, *Schweitzer*, Warszawa 1976, s. 172-205.
5. P. Singer, *Etyka praktyczna*, przeł. A. Sagan, Warszawa 2007, r. 2.
6. F. Jach, *Antynatalizm jako recepta na problemy współczesności?*, „Hybris” nr 39 (2017), s. 200-224.

KARTA KURSU

7. Z. Piątek, *Eugenika. Zagrożenie czy nadzieja ludzkości?*, Toruń 2019, s. 17-61, 119-165.
8. M. Sandel, *Przeciwko udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej*, Warszawa 2014, s. 13-31, 47-60, 79-90.
9. B. Wolniewicz, *Kilka tez do sporu o aborcję* [w:] B. Wolniewicz, *Filozofia i wartości. Rozprawy i wypowiedzi. Z fragmentami pism Tadeusza Kotarbińskiego*, Warszawa 1993, s. 270-277.
10. B. Wolniewicz, *Neokanibalizm* [w:] B. Wolniewicz, *Filozofia i wartości. Rozprawy i wypowiedzi. Z fragmentami pism Tadeusza Kotarbińskiego*, Warszawa 1993, s. 259-263.
11. Kodeks Etyki Lekarskiej (wersja z 2025 r.) [dostęp: <https://nil.org.pl/dokumenty/kodeks-etyki-lekarskiej>]
12. H. Kuhse, *Eutanazja* [w:] P. Singer (red.), *Przewodnik po etyce*, przeł. W. J. Bober et al., Warszawa 2002, s. 337-346.
13. P. Singer, *Wyzwolenie zwierząt*, przeł. A. Alichniewicz, A. Szczęsna, Warszawa 2004, r. 2.
14. J. Rachels J., *Samobójstwo i eutanazja* [w:] *Wokół śmierci i umierania. Antologia Bioetyki. Tom 1*, W. Galewicz (red.), Kraków 2009, s. 227-236.

Wykaz literatury uzupełniającej

- T. Ślipko, *Bioetyka. Najważniejsze problemy*, Kraków 2009, s. 11-21.
- P. Vardy, P. Grosch, *Eutanazja i etyka lekarska* [w:] idem, *Etyka*, Poznań 2010, s. 154-162.
- J. McMahan, *Etyka zabijania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012
- M. A. Warren, *Status moralny*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019.
- D. Probuska (red.), *Etyka wobec sytuacji granicznych*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Studia **stacjonarne**

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu/ prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	10
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

KARTA KURSUStudia **niestacjonarne**

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu/ prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	25
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4